

SZŐLLŐSY-SEBESTYÉN ANDRÁS 80 ÉVES

Bódi Zoltán

bodi.zoltan@szfe.hu

Színház- és Filmművészeti Egyetem, Németh Antal Drámaelméleti Intézet

<https://orcid.org/0000-0003-1369-7962>

Aki nincs hozzászokva ahhoz, hogy a reflektorfényben álljon, aki sosem törekedett arra, hogy a cirkuszi porond közepén legyen, annak különösen szokatlan, ha nyilvánosan köszöntik. Egyébként sem hétköznapi dolog egy köszöntés.

Ám ha kell, akkor muszáj vállalni a reflektorfényt, még akkor is, ha tudjuk, hogy nem az az igazi cél, nem az az igazi boldogság. Ha figyelmesen szemléljük a reflektor csillogó fényét, észrevesszük, hogy az is megtörik néha, és akkor kiderül, hogy a hideg, fehér fény csodálatos színárnyalatokból áll. Ami egyszínűnek tűnik a felszínen, az a mélyben szivárvány – és semmiképpen sem szürke. A szivárvány felfedezéséhez azonban türelem és szerencse kell, nem mindenkinek és nem mindenkor mutatkozik meg. Nekünk, a MANYE tagjainak megadatott, hogy Szöllősy-Sebestyén Andrást megismerjük. A felszínes szemlélő könnyen minősítheti szürke eminenciásnak, viszont csak keveseknek adatott meg, hogy az igazi színeit felfedezze. A szivárvány színeit is nehezen lehet elválasztani egymástól, így András színeit sem könnyű élesen látni. Képzeljük el a szivárvány alapszíneit: vörös, narancs, sárga, zöld, kék, ibolya. Szöllősy-Sebestyén András 6 színben.

1. SZÍN: VÖRÖS – A SZÁMOK

80 éves. 1969-ben magyar–angol szakos középiskolai tanári diplomát szerez az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán. Ennek a laudációnak az írója akkortájt volt éppen egyéves. Angol, orosz nyelvet és magyart tanít a Táncsics Mihály Gimnáziumban a diplo-

ma után két évig, majd nyelvtanár lesz a Budapesti Műszaki Egyetemen, ahol 1984-től a Nyelvi Intézet Magyar Nyelvi csoportját vezette. Angolt, magyart mint idegen nyelvet oktatott, alkalmazott nyelvészeti tárgyakat tanított, szakot, kutatócsoportot alapított és vezetett, megszervezte a VII. Európai Szaknyelv Szimpóziumot a Budapesti Műszaki Egyetemen, a nemzetközi rendezvény 1989. augusztus 21-től 26-ig tartott. A BME Nyelvi Intézete folyóiratának, a Folia Practico–Linguisticának főszerkesztője volt. Számos tankönyvet, tananyagot, tanulmányt írt, köteteket szerkesztett.

2012-ben megkapta a MANYE Brassai Sámuel-díját, 2017-ben elnyerte a FIPLV International Award kitüntetést. 2002-től 2018-ig, tehát 16 éven keresztül volt a MANYE főtítkára, 2018-tól 2023-ig pedig a MANYE alelnöke.

2. SZÍN: NARANCS – ANDRÁS ÉS A MANYE

Kedves András, Téged itt, a MANYE családjában mindenki ismer. Te vagy a szakosztályaink atyja: Te hívtad életre ezeket a szakmai műhelyeket, amelyek növelik Egyesületünk vonzerejét. Többek között a szakosztályoknak köszönhető, hogy gyarapszik a MANYE-hoz csatlakozó alkalmazott nyelvészek és nyelvtanárok száma. 16 éven át voltál Egyesületünk főtítkára, azt hiszem kimondhatjuk: Te vagy az örökös főtítkár. Ebből a 16 évből 10 évig lehettem melletted títkár. Jól kiegészítettük egymást: nyugodt, alapos, mindent végiggondoló vezetési stílus jellemezte munkádat. Olyan voltál főtítkárként, mint egy bridzsjátékos: folyamatosan több felé figyeltél, mindent alaposan megfontoltál. Tőled tanultam például azt is, hogy mindenből legalább két példányt kell készíteni. Még akkor is, ha csak egy kell. Sosem lehet tudni. A Te főtítkári működésed alatt a tagság és a vezetőség úgy érezte, hogy minden simán megy. Én azok között a „szerencsések” között lehettem, akik beleláthattak abba, hogy a nyugodt felszín mennyi munkát, türelmet és odafigyelést igényelt tőled.

3. SZÍN: SÁRGA – KUTATÁSOK ÉS ÉRDEKLŐDÉSI TERÜLETEK

„Eredeti képzettségem szerint nyelvész vagyok. A BME Nyelvi Intézetében és Információ- és Tudásmenedzsment Tanszékén tanítottam, csoportvezető nyelvtanár, illetve egyetemi adjunktus pozícióban, a szakfordító és tolmácsolás alapító vezetője és a Folia Practico–Linguistica főszerkesztője voltam. Fő kutatási területem a szemiotika, azon belül is a pragmatika vezetett el az informatika területére, az emberi kommunikáció, illetve az ember-gép interakció kutatásához.” Ezt a bemutatkozást olvashatjuk a Neumann János Számítógéptudományi Társaság weboldalán Szöllősy-Sebestyén Andrásról (NJSZ, dátum nélkül). András a MANYE irányítója, a Nyelvi Intézet vezetése, a folyóirat főszerkesztése, az egyetemi oktatás, a tudományszervezés mellett számos szakmai szervezetnek is tagja (Magyar Szemiotikai Társaság, Magyar Nyelvtudományi Társaság, korábban a Polányi Mihály Szabadelvű Filozófiai Társaság, továbbá, többek között az informatikai kultúra legfontosabb civil szervezetének, a Neumann János Számítógéptudományi Társaságnak is).

A zene és a nyelv iránti érdeklődése összekapcsolódik, hisz kórustag is. Ezt írja egy tanulmányában: „a vers nyelvi eszközökkel megvalósuló zene” (Szöllősy-Sebestyén 1985, p. 130).

Mennyire igazad van, András, amikor ezt írod: „A már tudatosan cselekvő emberről fel kell tételeznünk annyi racionalitást, hogy előbb-utóbb lemondjon arról, hogy egy bizonyos célt arra alkalmatlan eszközökkel próbáljon megvalósítani. De az ember – sajnos? vagy szerencsére? – ritkán mond le valamilyen eszközről, amely egyszer a rendelkezésére áll: előbb-utóbb megkeresi a célt – békésen vagy harciasan –, amelynek érdekében felhasználhatja. Így racionalizálja cselekvéseit.” (Szöllősy-Sebestyén 1985, p. 132) Sokan ezt úgy mondják, hogy aki kalapáccsal jár, az mindenhol szöveget lát. Jaj, de jó lenne minél kevesebb olyan ember között élni, akinek csak egyetlen eszköze van: a kalapács. Jó lenne mellé a festő ecsete, a zenész hangszere, a tanár esze és mindannyiunk nyitott szelleme is.

Szöllősy-Sebestyén András munkássága rámutat a tudománymetria – micsoda abszurd kifejezés ez – ellentmondásaira. Az Andráshoz hasonló szorgalmas háttéremberek nélkül nem működik a rendszer. És ez a többség. A háttérben, csendesesen dolgozó, szívós, kitartó többség. Akikre mindig lehet számítani. Aki mindig ott van. Aki inkább nem szól. Aki talán túlzottan is önkritikus és szerény.

4. SZÍN: ZÖLD – SZEMÉLYISÉGE, HABITUSA

Nem szokott sietni. A felületes szemlélőnek úgy tűnhet, hogy hezitál, ám valójában nem bizonytalankodik, hanem megfontol, mérlegel. Alapos ember. Kifejezetten zárkózott, ám tisztelettel fordul a környezetéhez.

Teás ember – ő igazi teás, hosszú lé, lassú fogyasztás, mély, telt aromák, közben van idő gondolkodni, elmélyedni. A magamfajta kávé nem ilyen: villódzó, ide-oda rohangáló, hirtelen fel-lángoló, tömör, lényegre törő – és folyton irigylem a teásokat, hogy miként érhetnek rá ennyire?!

5. SZÍN: KÉK – A VILÁGSZEMLÉLETE

Szabadon gondolkodó. Igazi liberális – no nem a hétköznapi politikai életünkben végsőkéig lejárattott, kiüresített értelemben. Minden iránt nyitott és megértő, de megvan a maga határozott véleménye. András is emlékeztet az Eötvös Collegium számomra is fontos jelmondatára: „Szabadon szolgál a szellem”.

6. SZÍN: IBOLYA – A KETTŐNK VISZONYA

András a mestereim közé tartozik. Megtanultam tőle, hogy a legnagyobb káosz közepette is nyugodtnak és megfontoltnak kell maradni. Nem kell kapkodni, nem kell idegeskedni, hanem meg kell érteni a folyamatokat. A szükséges ismereteket meg kell tanulni, különben nem lehet vezetni, irányítani, de egyről a kettőre jutni sem. És ha kell, akkor több folyamatot is párhuzamosan követni kell. Végig kell gondolni minden lehetőséget és részletet.

Nem kell sietni. Gyere, András, ballagjunk tovább, lassan, együtt.

Tartson meg a jó Isten téged még sokáig! Isten éltesen, András!

Budapest, 2026. március 13.

Bódi Zoltán

FELHASZNÁLT IRODALOM

NJSZ (dátum nélkül). *Szóllósy-Sebestyén András*. Neumann János Számítógéptudományi Társaság.

<https://njszt.hu/hu/user/szollosy-sebestyen-andras> (letöltés időpontja: 2026. 03. 04.)

Szóllósy-Sebestyén, András (1985). A beszéd és a vers dallama. In Béládi, M., Jankovics, J. & Nyerges, J. (Eds.), *A magyar vers. Az I. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus előadásai. 1981. augusztus 10–14.* (pp. 127–132). Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság, Budapest. http://mek.oszk.hu/06300/06329/pdf/06329_1.pdf (letöltés időpontja: 2026. 03. 04.)